

NAS GLAS

Glasilo Osrednje Zveze javnih
nameščencev in upokojencev
:: za Slovenijo v Ljubljani. ::

Cena posamezne številke 1 Din.

„NAS GLAS“ izide vsak četrtek.

Celoletna naročnina Din. 40.—

Polletna naročnina 20.—

Cetrletna naročnina 10.—

Za inozemstvo je dodati poštnino.

Oglasi po ceniku.

Uredništvo: Ljubljana, Rimska cesta št. 20/II. Rokopisov ne vrača, ako se ne priloži znamk. Dopise v latinici in cirilici sprejema le podpisane in zadostno frankirane. Rokopise je pošiljati samo uredništvu v Ljubljani

Upravništvo: Na naročila brez denarja se ne oziramo. Naročnina naj se pošilja po nakaznici oziroma položnici le v Ljubljano, Vodnikov trg št. 5/I. Tja je pošiljati tudi zbirke za naš tiskovni sklad.

Dr. Fran Hubad (Ljubljana):

Ali je redukcija uradništva sedaj v Sloveniji zakonito dopustna ali ne?

I

Člen 136 ustave št. 233 uradn. lista ex 21. določa izrecno:

»Do novega zakona o uradnikih, ki ga omenja čl. 106 ustave, veljajo sedanji zakoni o dolžnostih in pravicah uradnikov«, ter nadaljuje:

»Novi zakon naj obseza prehodnje odredbe v svrhu revizije.«

Posledica tega je:

1.) da velja do nove pragmatike edino le naša sedanja pragmatika z dne 25. jan. 1914 drž. zak. št. 15, ki ne pozna ne revizije in ne redukcije, marveč le vpokojitev uradnim potom po § 80;

2.) da nam je ta veljava ustavnim potom zasigurana;

3.) da se more naša pragmatika spremeniti le ali potom spremembe čl. 136 ustave ali potom nove pragmatike, ki 1. aprila 1922 še ni bila vzakonjena in to tudi danes še ni, ter

4.) da se more izvršiti revizija (kar je nekaj bistveno drugega nego redukcija) le ustavnim potom, to je potom v ustavi predvidenega zakona o uradnikih, nikakor pa ne potom zakona o draginskih dokladah št. 70 ur. l. ex 1922 oz. potom zakona o proračunskih dvanajstih št. 56

ur. l. ex 1922, ker nista ta dva zakona oni zakon, ki ga predvideva člen 106 ustave.

Ta člen se glasi: »Poklici drž. službe, pravice in dolžnosti, plače in pokojnine drž. uradnikov vseh strok se določijo z zakonom o uradnikih.«

Pravilnost trditve pod 4 potrjuje okolnost, da nam je vsem znano, da je torej tudi vsem oblastvom notorično, da smo dobili pred kratkim šele načrt v čl. 106 in 136 ustave predvidenega zakona o uradnikih. Iz tega že sledi, da se zg. cit. dva zakona ne smeta identificirati s služb. pragmatiko po čl. 106 ustave.

Naj mi bode tu dovoljeno, da opozorim na to, da določa čl. 6. zak. št. 56/22, to je zakon o prorač. dvanajstih, torej finančni zakon, na veliki nedostatek in veliko hibo sedanje zakonske tehnike.

Razpasla se je navada, da se sprejemajo v finančne zakone določila, ki ne spadajo v ta zakon.

Finančni zakon je le državni proračun za določeno dobo. Iz finančnega zakona ne nastajajo tretjim osebam, kakoršne smo glede svojega uradnega razmerja do države mi uradniki, nobene pravice in obveznosti.

Za trgovca je docela brezpomembno, če je kredit za blago, dobavljeno od njega državnemu zakladu, s finančnim zakonom dovoljen ali ne. Vkljub nedovoljenemu kreditu obsodi sodišče erar v plačilo, če so le izpolnjeni vsi pogoji, ki jih zahteva osebno pravo. S fin. zakoni se razširja pa sedaj običajno veljava raznih zakonov

posameznih pokrajin na vso državo, ne da bi se razglasilo v smislu obstoječih predpisov tudi njih besedilo.

Na ta način se je n. pr. razširila veljava hrv. poravnalnega reda, vsled zg. pomanjkljivosti ter mu ne prizna vsaj v Sloveniji nobeno sodišče veljave.

Omenjam le še, da se je raztegnila na isti docela protizakoniti in neveljavni način tudi veljava srbskih davč. zakonov na vse na dinarsko plačo provedeno uradništvo v vsej kraljevini, ne da bi proti temu nezakonitemu postopanju remonstrirala izvršilna oblast, češ zakon sploh ni objavljen.

To so napake, ki bi se z le malo dobre volje in pazljivosti lahko odpravile; opozoril je nanje n. pr. že g. dekan Dolenc v »Slov. Narodu«, vendar se delajo še vedno iste napake.

Te napake pa niso morda malenkostne, kar izhaja že iz njih posledic, da zakon oz. tozadevno njegovo določilo nima veljave.

Omenil sem, da sta revizija in redukcija uradništva bistveno različna pojma.

Prva pomeni le premestitev nastavljenca z nezadostujočo predizobrazbo za zavzeto mesto na službeno mesto, ki odgovarja predizobrazbi, s katero faktično razpolaga.

Druga pa pomeni odpust tudi docela za zavzeto mesto kvalificir. nastavljenca oz. njegovo vpokojitev, ki po § 80 služ. pr. morda ni upravičena, kar pomeni, če nima še vseh službenih let, da se ga po-

Dr. Fr. Z. (Ljubljana.)

Kako je bilo dalje.

Ko sem prišel k večerji domov, ni rekla ničesar. Kaj si je o meni mislila, še danes ne vem. Toda tistikrat sem se radi njenega mirnega in kakor se je meni zdelo, ravnodušnega vedenja še bolj jezil, ker bi se bilo po mojem naziranju vendar le spodobilo, da bi se bila opravičila... Odšel sem brez pozdrava v svojo sobo. Ko se vlečem, ležim zopet in se mučim brez spanja, pa začujem naenkrat zopet vse tako kot prejšnji večer: trkanje s kozarci, hihitanje, petje... Pograbilo me je tako, da sem bil nekaj časa ves trd. Potem pa sem skočil iz postelje, oblekel se za silo in hitel k vratom, češ, zdaj vas razkrinkam, zdaj vam povem, bestije, kar vam gre! Ko pa odprem hlastno vrata — nikogar tu... tema in vse mirno in tiho! Zdaj sem vedel, pri čem sem. Lotil

se me je blazen obup. Samo dvojno pot sem videl pred seboj: ali v blaznico, ali v smrt! S cer pa mi je že dolgo plesal revolver pred očmi. Včasih zopet me je vleklo z neodoljivo silo v vodno globočino ondi bl'zu mlina. Bilo je tam mesto, kjer so bili potegnili že par utopljenecv iz vode. Samo misel na ljubljeno mater me je tistikrat rešila, da nisem storil usodnega koraka... A kadarkoli čujem o kakem samomoru, imam usmiljenje z dotičnikom. Saj je mogoče, da privede koga tudi strah pred kaznijo do takega čina, toda po ogromni večini so samomorilci pač ljudje, ki niso normalni in ne morejo biti odgovorni za svoje dejanje, ljudje, ki bi jih morali pomilovati, pa jim odrekamo zvonjenje in blagoslovljeno zemljo!... Kaka krutost! —

Uvideval sem od dne do dne bolj, da ne bom mogel več dolgo opravljati službe, vsaj tu ne, v tem večnem nemiru.

Tisti čas je bil izdal Krafft-Ebing svojo brošuro »Über gesunde und kranke Nerven«. Čital sem kritiko o njej v »Neue freie Presse« in naročil si jo. Iz te brošure sem le posnel, da sem na živcih bolan in da je to bolezen, ki se da ozdraviti kot vsaka druga bolezen. To mi je bilo v veliko tolažbo in oporo! Doslej nisem imel nobenega pojma, kaj je pravzaprav z menoj. Najmanj pa sem slutil, da sem bolan v navadnem značju besede, kajti nikdar nisem morda bolje izgledal kot v tistih časih. —

Napotil sem se h Krafft-Ebingu v Gradec. Frapiralo me je, kako ravnodušno je poslušal vse tisto, kar sem mu pravil. Moral je biti že navajen takih stvari. No, tudi to mi je bilo v tolažbo. Zapisal pa si je vse, kar sem mu povedal. Preiskal me je natančno, zlasti srce — živel sem od tistega časa, odkar sem bil pri naboru spoznan zaradi srčne hibe za nesposobne-

stavi enostavno na cesto, naj se zgodi z njim kar se hoče.

Opozorani tu na razne posledice, ki jih ima tako postopanje za vso službeno disciplino.

Vsak razsodni in trezno misleči drž. nastavljenec bo mislil, akoravno spadam danes med smehljajoče dediče kolegov, nimam sigurnosti, da me v kratkem ne zadene ista usoda.

Posledice takih razmotrivanj so nam vsem znane. Ne morem trditi, da so v prid državi in njene uprave.

Če bi za nas ustava magna charta, ne pa le kos popisane papirja brez učinka in veljave, potem mora v prvi vrsti država po svojih organih spoštovati svoje in drugih zakonov predpise.

To pa ne le v prid drugim, marveč tudi v prid lastnim nastavljenem.

Iz zgoraj navedenih razlogov, kakor tudi iz razloga, da nasprotujejo določila čl. 52. ozir. 6. zak. št. 70 in 56/22 naši službeni pragmatiki, jim po § 136 ustave ne gre veljava v Sloveniji.

Po naši pragmatiki je predvidena le vpokojitev uradnim potom, če so za to podani zakoniti razlogi:

1.) nezadostna kvalifikacija, tekem zadnjih treh let; 2.) stalna nezmožnost za službo; 3.) doseg 60. leta ter pravice do popolne pokojnine.

Pa tudi če so podani ti predpogoji, je predpisano po § 82 sl. pr. sledeče postopanje:

1.) pisмено obvestilo; 2.) naznanilo vseh razlogov in 3.) poziv na morebitno pritožbo tekem 14 dni, uradniku, ki se ga hoče uradnim potom vpokojiti.

V kolikor torej v posameznem slučaju ni podan vsaj eden navedenih predpogojev § 80 in v kolikor se ni postopalo na zgoraj orisani način, je vsaka vpokojitev na podlagi redukcije protizakonita in nedonustna. (Dalie prih.)

Uradniška pragmatika.

Predlog zakona o civilnih drž. nameščencih, ki ga je izdelala vladna komisija, je predložen narodni skupščini. Videti je torej, da pride ta predlog v doglednem času v Narodni skupščini v razpravo.

Pozno smo se seznanili s tem predlogom. Predlog kaže nekatere pomanjklivosti, ki bi se morale v interesu državnega nameščenstva odpraviti.

V glavnem vsebuje predlog le pravice, ki si jih lašči država nad svojimi na-

ga, v veri, da imam res srčno napako — a Ebing je smatral vse nepravilnosti pri srcu zgolj za posledico neurastenije. Izjavil je, da moram najmanj za šest mesecev prekiniti vsako duševno delo ter prebiti najmanj tri mesece v kakem zavodu za živčne bolezni.

Izprosil sem si dopust in bil skoro tri polne mesece pri Sv. Radegundi na Schöcklu, ne da bi se mi bilo zdravje kaj izboljšalo. Spanje se mi ni in ni hotelo vrniti. Zdravniki so zahtevali, da bi si izprosil podaljšanje dopusta, da bi šel na Severno morje, na otok Sylt in kaj vem kam še vse, a meni je bilo vsega tega preveč in vrnil sem se v Postojno.

Iz Postojne sem šel enkrat konzultirat nekega specialista za živčne bolezni v Trst. Ta pa me je še celo slabo potolažil. Ko me je natanko preiskal, mi je izjavil, da bi si upal v par letih izboljšati moje stanje. Torej samo izboljšati v dveh letih!

meščenci — O pravicah nameščenecv naproti državi pa zasledimo v vsem elaboratu — razen tam, ker se omenjajo prejemki in dopusti, le malo določb.

V drugih uradniških pragmatikah je posebno poglavje o pravicah nameščenecv. V tem predlogu lahko iščemo poglavje zaman in le med beščaslom mnogostevnih členov zasledimo reakokrat besedo »pravica« v pozitivnem pomenu.

Pragmatika naj bi imela pomen in značaj pogodbe nad državo kot delodajalcem in državnim nameščencem kot delojemalcem.

To predležeči predlog ni; predlog se čita kakor vojaški službeni prepisi.

Posebno strogi so disciplinarni predpisi; viteti je, kot bi se od strani države smatralo, da se mora disciplinarno postopanje zaključiti z obsodbo in kaznijo.

Na vsak način je nedopustno, da bi zaradi nereda nalagal denarne kazni že neposredni načelnik kakor je predvideno v čl. 170. To bi bilo posebno danes nemestno, ko je mnogokrat načelnik mlajši od podrejenih mu nameščenecv.

Za obsodbo in vsakršne kazni naj bo pristojna edino le redna disciplinarna komisija.

Istotako bi bilo priporočati, da sme tudi začasno suspenzijo (člen 215., drugi odstavek) iz tehničnih vzrokov izreči ne prva, marveč vselej druga instanca.

V nujnem interesu drž. nameščenecv je, da delajo na to, da se taki in enaki predpisi disciplinarnega postopanja posebno tudi glede kazni, katere sme izreči disciplinarno sodišče, času in razmeram primerno ublažijo.

Za starejše nameščenecv so posebno krute določbe enajstega poglavja, prehodnja določila. Sedanji državni nameščenecv naj bi ostali kolikor mogoče na svojih mestih. S prerivanjem v druge položaje in v druge skupine se bo nezadovoljnost med uradništvom le še povečala. Predlog tega zakona kaže v vseh določbah le nemoč oblasti, — za pravice nameščenecv je pa slabo poskrbljeno.

V predlogu se posebno pogrešajo humanitarne določbe v pogledu na primerno skrb države za njene nameščenecv n. pr. za slučaj bolezni in smrti. Tozadevne določbe člena 120. so novsem nezadostne.

Času primerno je, in se mora zahtevati, da se sprejme v pragmatiko določba, da nudi država nameščencu v slučaju bolezni, ako je dokazana potreba ne samo brezobresno posojilo (čl. 131.) marveč tudi

Kar opotekel sem se, ko sem čul te besede. No, mož je bil še vedno optimist! Kajti preteklo je že celih osem let po tistem, predno sem lahko rekel, da je res boljše. Popolnoma pa se take bolezni človek menda ne iznebi nikoli.

V Postojni mi ni bilo več obstanka, tem manj, ker sem bil prepričan, da dovede Schwarzovo postopanje neizogibno do poloma. Zato sem si želel stran, stran. Okrajni glavar Russ je bil med tem kazensko premeščen v Logatec, v Kamnik pa je bil prišel vladni tajnik in poznejši okrajni glavar Friedrich. Pa grem nekoč k Winklerju in mu razložim svoje želje. Poudarjal sem, da bi se v Kamniku, kjer se je bilo otvorilo zdravilišče po Kneippovem načinu, lahko najprej ozdravil. Uslišal je takoj mojo prošnjo. Komaj sem bil v Postojni, je bil tudi že dekret za mano!

(Dalie prih.)

denarno pomoč v obliki primerne nevračljive bolezenske podpore, nadalje v državnih bolnicah in zdraviliščih brezplačno, ali vsaj pocenjeno lečenje.

Država zahteva od privatnih podjetnikov, da skrbijo v slučaju bolezni za svoje nastavljenecv. To odgovarja modernim nazorom in zahtevam, in tem dolžnostim se tudi država, ki plačuje svoje nameščenecv slabše od vsakega privatnega podjetnika, ne sme odtegniti.

Nezadostna je tudi določba člena 132., da dobi oni, ki je nosil pogrebne stroške za umrlega drž. nameščenca, kot podpora le svoto enomesečnih prejemkov umrlega.

Najmanje, kar se mora v tem oziru zahtevati, bi bila svota trimesečnih prejemkov umrlega.

V predstojećem smo se dotaknili le najbolj kričečih točk predloga.

V interesu vseh drž. nameščenecv je, da delajo še v zadnjem momentu na to, da se predležeči predlog pragmatike še enkrat temeljito revidira.

Predlog bo popraviti, oziroma spopolniti posebno v sledečih ozirih:

I. Pravice nameščenecv se morajo izraziteje navesti v posebnem poglavju.

II. Disciplinarno postopanje in disciplinarne kazni je primerno ublažiti.

III. V pragmatiko je sprejeti določbe, po katerih je država obvezana, da nudi državnim nameščencem v slučaju njih bolezni in smrti potrebno pomoč.

Na poklicanem zastopstvu drž. nameščenecv ter narodnih poslancih je, da poskrbijo za to, da se nedostatki predloga odpravijo, da se prevelike ostrine omilijo, da se predlog spopolni s pravičnimi in času primernimi določbami v gori navedenem smislu, tako, da bo bodoči zakon o civilnih drž. nameščencih predstavljal sicer stroge predpise v interesu službe, da pa se v njem ne bodo kakor sedaj pogrešale pravičnost in človekoljubnost napram državnim nameščencem.

Efem.

B. M. (Ptuj):

Uradne ure.

V »Našem Glasu« je tov. Z. iz Ljubljane sprožil misel, naj bi se vpeliale povsod nepretrgane uradne ure od 8. do 14., kakor je to že bilo baje sklenjeno in z naredbo celokupnega ministrstva odredjeno. Ta naredba je bila žalibog pozneje objavljena v tem smislu, da velja samo za urade v Beogradu. K razlogom, s katerim utemeljuje tov. Z. to svojo željo, oziroma zahtevo, moram dodati še nekatere. Iz njih bo razvidno, da bi bile nepretrgane uradne ure v korist ne samo nameščenecv, temveč vsemu prebivalstvu in državi sami.

Pišem samo z vidika pisarniških nameščenecv in ne konceptnih. Ti zadnji itak večinoma nimajo strogo določenih uradnih ur, zaradi tega se tudi ne brigajo mnogo za uroditvev uradne dobe, saj bi z regulacijo dosti ne pridobili. Za pisarniško uradništvo se boriti, pa se jim zdi nesmiselno in odveč.

Najprej moram omeniti, da smo večinoma sami krivi, da jih še nimamo. Menim, da se za to stvar, ki bi jo vsi pisarniški uradniki in sluge pozdravili z jakó velikim veseljem in radostjo, pre malo zanimamo. Dokaz za to je, da se ni dosedaj o tem prav nič na kakem zborovanju nameščenecv govorilo in zahtevalo.

Predno preidem na vzroke, na podlagi katerih naj zahtevamo nepretrgane uradne ure, moram omeniti nekatere slabosti pisarniškega uradništva, ki so ovira temu uresničenju.

Pisarniško uradništvo in sluge, ki edini trpijo pod pezo osemurnega pretrganega delavnega časa, so večinoma, ne brez majhnih izjem, jako vestni, požrtvovalni in točni, zato so preveč ponžni in servilni. Mnogi so brez poguma, precej velik odstotek pa spada zopet med štrebarje, ki računajo na izredno napredovanje. Gosp. referentom in konceptnim uradnikom je donekle tudi v korist, če ima pisarniško osobje mnogo uradnih ur. Kljub temu, da ga smatrajo za nekako manj vrednega in zmožnega, mu vendar polagajo na mizo različne posle, ki spadajo v delokrog jurista, oziroma konceptnega uradnika. Nekateri gospodje so se že tako razvabili, da smatrajo, da je dolžnost pisarniškega uradništva, da dela zanje. Jako radi, skoro vsi brez izjeme vidijo, če jim pisarniški uradnik prinese kak debel akt lepo urejen in rešen na mizo, samo v podpis. Edino vprašanje je, če je rešen in če ne manjka nič več. Vpraša te nikoli nihče, če želiš imeti mogoče tudi ti tupatam kako prosto urico, da bi si mogoče vsaj kaj opravil doma. Vsaj meni se ni še nikoli kaj takega pripetilo, kljub temu, da sem imel do sedaj že najmanj 20 referentov in šefov različnih narodnosti.

Ni lepo, da se pisarniški uradnik vsiljuje v delo, ki njemu ne pripada, četudi ga zna, še grše pa je od njegovega predpostavljene, če izkorišča svojega podrejenega, ker dobro ve, da se ne upa in ne more braniti. To je vse dokaz prevelike servilnosti, hlapčevstva in premale samozavesti. Prvih dveh lastnosti se moramo ovesti, zadnjo pa visoko vzgojiti. Sele tedaj bomo dobili isto spoštovanje, katero nam pripada, in bomo tudi lahko zahtevali kako zboljšanje našega položaja.

Dan na dan imajo stranke opravila pri uradih, in sicer mnoge pri več uradih istega dne. Ako pride stranka ob 10. dopoldne v mesto, mine dostikrat, predno pride na vrsto in predno opravi pri enem uradu, vse predpoldne. Sedaj, ko bi hotela stranka iti k drugemu uradu, je ta zaprt mora čakati, mogoče za kako informacijo, ki je gotova v petih minutah, do 14. popoldne. Med tem časom bi bila že lahko popoldne. Mora torej čakati 2 uri, iti v gostilno, tam potrošiti precej veliko vsoto denarja, mesto da bi si vse to prihranila, če bi bila nadaljevala posel takoj po opravi pri prvem uradu. Zlasti fiste stranke, ki so oddaljene od mesta po 20 in več kilometrov, so pri tem največ prizadete. Zjutraj morajo v temi odhajati od doma in ravnotako se v temi vračati domov. Ugovor mogoče, da bi take stranke itak morale iti v gostilno na obed, ne drži. Vse stranke niso tako premožne, temveč si prinesejo seboj kako mrzlo jed ali pa tudi sam črn kruh. Vse to povzijejo na stopnicah urada, pri katerem čakajo odrešenja do popoldne. Mnogokrat sem slišal godrnjanje, ko so morale stranke ob 12. zapustiti urad in čakati dve uri, da lahko nadaljujejo. Prebivalstvu bi bilo torej to samo v korist, a uradništvo je vendar zaradi prebivalstva in ne narobe.

(Konec prih.)

Lista uradnih ur.

Gosp. Fr. Č., Cella. Obrnite se na O. Z. ali pa Vaše strok. društvo. Uprava.

Vestnik.

SLOVENCJI SLOVENKE!

Bliža se čas poroke Nj. Vel. kralja Aleksandra z romunsko kraljico Marijo. Ta veseli in pomembni dogodek hoče slovensko ženstvo praznovati s činom trajne vrednosti, s činom, o katerem je prepričano, da bo tudi državi in narodu v največjo korist. Postaviti hoče »Materinski in dečki dom«. Strahotne posledice vojne vplivajo najbolj strupeno na našo dečo in mladino, ki je brez odporne sile napram zablodam sedanjega življenja, napram razmeram, ki vodijo v moralni bankerot naše družbe, ako jih pravočasno ne zajezimo.

Ta dom je zamišljen v slogu najmodernejših zaščitnih naprav za dečo in mladino in hoče biti zatočišče in domače ognjišče osiroteli, zapušteni in zanemarjeni mladini vse Slovenije, hoče biti varno zavetje našim materam, ki jih sedaj življenje neusmiljeno preganja in hoče postati socialna šola za ono ženstvo, ki se bo posvečalo delovanju za javni blagor.

Vse naše žene, ki so si kot matere, gospodinje, ročne in duševne delavke priborile vpogled v žalostno življenje naše osirotele in zapuščenice, bodo prve na delu, da se uresniči naša ideja. O tem niti najmanj ne dvomimo. In naši možje, ki so v trdem boju za obstanek dozoreli in spoznali življenje, bodo krepko sodelovali z nami, ker vidijo v vsakdanjem življenju zle pojave nezashitene deče in mladine. Bratje in sestre, spominjajte se ob vsaki priliki našega doma, pokazite z dejanji, da vam je občna blaginja najvišji cilj.

Vse večje darovatelje hočemo zabeležiti v posebni, umetniško izdelani knjigi, ki jo bomo poklonili naši kraljevski dvoici.

V Ljubljani, dne 15. aprila 1922.

Narodni ženski Savez kraljevine SHS, slovenski del.

Tiskarski škrat. Pri poročilu o občnem zboru društva državnih pisarniških uradnikov v predzadnji številki »Našega glasa« so se vrinile sledeče tiskovne napake: v osmi vrsti namesto »radi pomankanja...« pravilno »radi pomankitve...« in v 49. vrsti namesto »Stanko Kobe«: »Slavko Kobe«.

Odborova seja društva državnih pisarniških uradnikov se vrši dne 2. maja t. l. ob osmih zvečer v posvetovalnici mestnega magistrata s sledečim dnevnim redom: 1. Poročilo tajnika; 2. poročilo pragmatičnega odseka; 3. slučajnosti. Tovariši-odborniki, kakor tudi vsi člani-interesenti se vabijo, da se te seje polnoštevilno udeležijo. — Predsednik.

Odbor društva državnih pisarniških uradnikov za Slovenijo je na zadnji seji sklenil, predsedstvo pokrajinske uprave opozoriti, da pisarniško uradništvo pri sestavi disciplinarne komisije ni bilo vpoštevano, daš šteje društvo do 200 članov. Za delegata v to komisijo je bil določen tov. Ahčin, pisarniški ravnatelj pri gradbeni direkciji. — Začetkom prihodnjega meseca se vrši sestanek v Celiu in Mariboru, kjer bodo poročali nekateri društveni funkcionarji o društvenem delovanju. Istočasno se bo razpravljalo tudi o pravom in nepravi pomenu in družveni vzajemnosti. Točen spored sporoči odbor tovarišem v Celiu in Mariboru z okolico pisмено. — Društveni odsek prične delajo. Pravila za posmrtni in podpori sklad so izvršena in bodo v kratkem razposlana v glavno aprobacijo. Pragmatični odsek neumorno študira službeno pragmatiko. Stavljeno je bilo mnogo spreminjalnih predlogov, o katerih pri priliki obširneje. — Radi velikega dela se bodo vršile redne seje vsakih 14 dni. Tovariši-neodborniki, posečajte pridno te seje! Vsa nasvet ali utemeljen predlog se bo dragevolje vpošteval. Spominjajte se vedno in povsod družbene blaginje! Kdor se že ni organiziral, naj to nemudoma stori. V bratski slogi je moč. Uspehi bodo mogoči le tedaj, če bomo vsi za enega, eden za vse. Podpirajte »Naš Glas«! Naročajte ga in dopisujte! Proč s separatisti!

Poduradniki in nižji državni uslužbenci pri načelniku jugoslov. demokratske stranke Ljubi Davidoviču. V nedeljo, 23. t. m. je sprejel v Ljubljani se mudeči načelnik jugoslov. demokratske stranke minister n. r. g. Ljuba Davidovič zastopnike organizacij drž. poduradnikov tov. Deržava, Apiha in Zargija. Obrazložili so mu bedni položaj nižjih drž. uslužbencev, ki se je zlasti poostrel z maksimiranjem rodbinskih doklad, nesocialno delo člo glede omejitve teh doklad ob plačevanju neposrednega davka 5 Din itd. Skratka vse momente, ki otežkočajo položaj nižjih drž. nastavlencev. G. Davidovič jim je obljubil vso pomoč, da se inkriminirane delo člo odpravijo ter bo demokratski klub v to svrhu dal finančnemu ministru potrebna navodila. O. Z.

Opazujemo na izredni občni zbor »Nabavilne zadruge javnih nameščencev in vpokojencev« v Ljubljani, ki se vrši dne 27. aprila 1922. ob 20. uri v dvorani Mestnega doma.

Resolucija javnega shoda O. Z. z dne 18. t. m. je bila v dnevnikih objavljena nepopolno. Zato jo bomo priobčili v obsegu, kakor je bila sprejeta, v prihodnji številki z obljubljenim referatom gosp. Deržava. O. Z.

K. O. Z. je pristopilo 14. t. m. »Ljubljansko učiteljsko društvo« ter nominiralo kot delegata g. šolskega ravnatelja Luko Jelenca, kot njegovega namestnika pa g. strok. učitelja Rudolfa Dostala. — Društvo drž. pisarniških uradnikov je imenovalo za delegatovega namestnika pri O. Z. g. pis. oficijala Slavka Kobeta. »Društvo pošt. uradnikov in uradnic« pa za delegata g. Jožo Otoničarja in gđc. Pavlo Cihovo z g. Srečkom Štantom kot namestnikom. O. Z.

Vsem pokrajinskim združenjem! Vsa pokrajinska združenja drž. nameščencev, ki tega še niso storila, prosimo, da odpošljejo nemudoma Osrednji Zvezi resolucije zadnjih zborovanj in shodov, ki so jih priredila na njen poziv. O. Z.

Protipredlogi k osnutku nove službene pragmatike. Tajništvo O. Z. je prejelo obsežne protipredloge še od »Združenja državnih nameščencev in vpokojencev v Kranju« ter od »Društva državnih pisarniških poduradnikov«. Slednja organizacija se je opirala pri sestavi protipredlogov tudi na spomenico pisarniških uradnikov v Murski Soboti z dne 1. septembra 1921, oziroma z dne 12. aprila t. l., kar g. pis. asistentu Avg. Kosu v Murski Soboti na njegovo željo tem potom izrečno potrjuje. — Ker je termin za sporočitev protipredlogov že potekel, O. Z. ne bo več vpaševala nobenih pismenih nasvetov, ki jih ni prejela najkasneje do 24. t. m. O. Z.

Zborovanja in shodi proti maksimiranju rodbinskih draginjskih doklad itd. izven Ljubljane. »Združenje državnih nameščencev in vpokojencev v Kranju« je imelo 18. t. m. dobro obiskan shod, na katerem so soglasno sprejeli sledečo resolucijo:

Državni nameščenci in vpokojenci v Kranju, zbrani na javnem shodu dne 18. aprila 1922. najodločnejše protestirajo proti nameravanemu zavlačevanju v zakonu določenega izplačila drugega obroka draginjskih doklad kakor tudi proti vsem, da se hoče za državne sluge urediti draginjske doklade tako, da bi v IV. razredu ne dobivali več kakor 700 dinarjev mesečno na osebnih in radbinskih dokladah, nadalje tudi proti izvršitvi čl. 28. zakona od 28. februarja 1922. glasom katerega najnižji državni uslužbenci izrebu rodbinsko draginjsko doklado v slučaju, da plačujejo več kakor 5 dinarjev neposrednega davka; zahtevajo, da se zakon z dne 28. februarja izvrši v polnem obsegu, kakor je bil sprejet od zakonodajnega odbora in podpisan od Njegovega Veličanstva kralja; poudarjajo, da vedne spremembe zakonov ali večji o njih nenegodno vplivajo na duševno razpoloženje drž. nameščencev, kar očitno zmanjšuje njihovo delazmožnost in spretnost v izvrševanju javne službe.

Vodstvo države bo uživalo potrebno avtoriteto, ki je prvi pogoj za konsolidacijo na znotraj in zunaj, ako bo pred vsem samo spoštovalo rednim ustavnim potom sprejete zakone ter jih tudi točno izvrševalo. Državni nameščenci pa se bodo z vso vnašo posvetili svoji odgovorni službi in izvrševali zakon le, ako bodo videli, da državno vodstvo zakon spoštuje. Tak zakon je tudi zakon z dne 28. februarja 1922.

Pri sedanjih razmerah ni le na mestu govorniti o znižanju draginjskih doklad in o zavlačevanju izplačila že dovoljenih, ampak je naravnost nujna potreba, da se državnim nameščencem doklade rastoči draginji primerno zvišajo.

Dalje je protestiralo v enakem smislu isti dan »Društvo nižjih državnih gozdnih nastavlencev« v Gorlah pri Bledu ter še dodalo: »Ker so se nižjim državnim nameščencem zvišale draginjske doklade samo za 80 par nevno, je naš obstoj v današnjih draginjskih razmerah obupen in bi imelo vsako skrčenje draginjskih doklad za nas katastrofalne udarce.«

Tudi državni uslužbenci in vpokojenci, zbrani na shodu dne 18. aprila 1922. v Kočevju, so dvignili enak protest ter še pristavili: »Vlada je odredila, da državni uslužbenci ne dobivajo draginjskih doklad za otroke, ki so prekoračili 16. leto ter ne obiskujejo srednjih ali višjih šol. Zato se ista naroba, da izdela in uvede zakon, po katerem morajo trgovci in obrtniki otroke, ki se pri njih uče, popolno oskrbovati, ker to je faktično zaslužilo. Prizadetim posameznikom se nikakor ne posreči učne pogodbe z mojstrim, oziroma trgovcem brez nadaljnjih občutnih koncesij predručiti, kakor je to priporočal narodni poslanec in zastopnik javnih nameščencev g. prof. Reiser.«

Enako so se oglašili dne 18. t. m. tudi državni nameščenci v Ptuj in k že navedenim točkam sklenili: »Zahtevamo, da se takoj izplača dife-

renca v prejemkih tistim državnim uslužbencem, ki so bili z zakonom št. 82, Uradnega lista št. 32, prevedeni na dinarske plače in jim ta diferenca še ni bila izplačana. Zavarujemo se proti temu, da se z enostavnimi naredbami državnim nameščencem krsijo ustavno zajamčene, v vseh kulturnih državah uveljavljene osnovne državljanske politične pravice. — Ravno državni nameščenci imajo največji interes na konsolidaciji države in so v prvi vrsti poklicani za aktivno sodelovanje pri tem. — Principijelno se zavarujemo proti uvedeni praksi, da se morajo državni nameščenci šele z vsemi mogočimi sredstvi boriti za uresničenje dobojevanih in končno z zakonom dovoljenih pravic. — Nujno zahtevamo, da vlada sama v prvi vrsti spoštuje svoje lastne zakone in naredbe, ker sicer država sama vzgaja narod k nepokorščini in vzbuja nezaupanje do države.

Visnjegorčani so nam poslali sledečo spomenico: »Podpisani državni uslužbenci v Visnji gori smo na sestanku dne 18. aprila 1922. po razmotrivanju položaja prišli do spoznanja, da je početje naše uprave, — ki nam ne le samo toliko plača, da bi mogli stanu primerno živeti, temveč skuša ravno onim, ki so najslabše plačani, njih prejemke še znižati, — ugledu države in državnih uslužbencev skrajno nevarno, ker bodo potem državni uslužbenci prisiljeni, če ne že k protizakonitimi dejanjem, pa vsaj k nemoralnemu življenju, t. j. k beračenju. Združujemo torej svoj glas z onim vseh javnih nameščencev vse države in prosimo Osrednjo Zvezo javnih nameščencev posebno, in pa poslance vseh strank, da zastavijo svoj vpliv, da se to nevarno in nesocialno početje državne uprave neha ter zahtevamo: 1. Da državna uprava zakone spoštuje in tedaj draginjske doklade po zakonu neskrajšano naprej izplačuje ter tudi II. obrok zaostanka dne 1. maja izplača. Draginjske doklade smatramo samo kot nekako miloščino, ki naj nam in našim družinam zasigura človeku vredno življenje in nimamo tedaj nič proti temu, če so družinske doklade za vse kategorije enake. 2. Ker državna uprava že sama sprevidi, da plače niso pravilno urejene, zahtevamo, da se službena pragmatika čimpreje uzakoniti. 3. Ugovarjamo proti odpustu državnih cestarjev in drugih državnih uslužbencev, ki so na svojem mestu potrebni. V dosegu teh ciljev obtam, da bomo sledili Osrednji Zvezi državnih uslužbencev do skrajnosti.«

Iz Ptuja pa sledečo resolucijo: 1. Ugovarjamo proti nameravanemu maksimiranju rodbinskih doklad za nižje državne uslužbence, ker bi se s tem kršil temeljni socialni princip rodbinskih doklad, in ker bi to zadelo številnejše rodbine ravno onih uslužbencev, ki so teh doklad najbolj potrebni. 2. Ugovarjamo proti nameravanemu zavlacavanju izplačila II. obroka zapadlih draginjskih doklad, ki je v zakonu že zalamčeno. 3. Zahtevamo, da se takoj izplača diferenca v prejemkih tistim državnim uslužbencem, ki so bili z zakonom št. 82, Uradnega lista št. 32, prevedeni na dinarske plače in jim ta diferenca še ni bila izplačana. 4. Zahtevamo takojšnjo revizijo člena 28. točke 6. nar. št. 70. v Uradnem listu št. 27. ki določa, da rodbinske doklade ne pritičejo slugam, ki plačujejo več ko 5 Din neposrednega davka, ker je ta določba v očitem protislovju z nameranimi naredbe. 5. Zavarujemo se proti temu, da se z enostavnimi naredbami državnim nameščencem krsijo ustavno zajamčene, v vseh kulturnih državah uveljavljene osnovne državljanske politične pravice. Ravno državni nameščenci imajo največji interes na konsolidaciji države in so v prvi vrsti poklicani za aktivno sodelovanje pri tem. 6. Principijelno se zavarujemo proti uvedeni praksi, da se morajo državni nameščenci šele z vsemi mogočimi sredstvi boriti za uresničenje dobojevanih in končno z zakonom dovoljenih pravic. Nujno zahtevamo, da vlada sama v prvi vrsti spoštuje svoje lastne zakone in naredbe, ker sicer država sama vzgaja narod k nepokorščini in vzbuja nezaupanje do države. — *Akciski odbor.*

— **Skladba javnega nameščenca**, Prva »Jugoslovanska lovska koračnica« — Srečni lovec — enoglasno petje s spremljevanjem klavirja in vijoline, avtorja Ivana Rozmana, se kupuje edinole v Narodni knjigarni in knjigarni Kleinmayra-Bamberga v Ljubljani.

Za tiskovni sklad »Našega Glasa« so darovali, oziroma nabrali: g. Jože Peršak, davčni oficijal in g. Josip Friedl, davčni sluga v Črnomlju sta nabrala 428 K. Darovali so: »Nabavljalna zadruga« v Črnomlju 200 K; gg. Rudolf Smerdu, Rajko L., Franica Vardjan, Vilko Fürer, Josip Piber, Alf. P., Hermina Leitgeb, dr. Gr. po 20 K, Ant. Vukšinič, J. Cimerman, Kramarič, Peter Jankovič po 10 K; g. Zampa 8 K; gg. Šetina Drevg. Kunc, J. Weiss,

R. in neimenovan po 4 K, vsi v Črnomlju, G. Josip Jakuc, upravnik carinarne na Rakecu, sedaj v Mariboru je daroval povodom svoje upokojitve 400 kron, Društvo državnih upravnih uradnikov zdravstvenih in skrbstvenih zavodov itd. v Ljubljani je darovalo 400 K. G. Josip Kus, viši disarjniški predstojnik v Dolnji Lendavi je nabral 212 K. Darovali so: gg. Josip Kus 40 K; dr. Pikuš in dr. Leskovec 40 K, Al. Lipužič, Evgen Mod, Ivan Toni, Franjo Jureš po 20 K; Josip Medven 14 K; Matija Skatar, Josip Klar, Martin Gruškovnjak po 10 K in g. Julka Krine 8 K, vsi v Dolnji Lendavi. Gosp. Ignacij Fink v Litiji je nabral 110 K. Darovali so: gg. Demšar Ivan 20 K, dr. Mile Jenko in Mešič Franc po 16 K, Schott Bruno, Ignacij Fink po 12 K, Kamenšek Rajko 10 K, Habjan Rudolf, Kralj Alojzij in neimenovana po 8 K, vsi v Litiji. Davčni urad v Kostanjevici 40 K; g. Fran Južina, finančni nadsvetnik, Travnik (Bosna) 25 K; Oddelek finančne kontrole v Ljutomeru ter gg. Jakob Berne v Metliki, Josip Novotny v Ptuiju, Fran Krvina v Subotici, Josip Simerl v Šoštanj, Drago Schmit v Trebnjem, Fran Jelen, Zora Vardjan in neimenovan v Ljubljani po 20 K; gg. Vinko Vinko Orthaber v Celju, Janko Šelko v Kamniku, Anton Vardjan v Ložu po 15 K; g. Josip Lovc v Mariboru 10 K; g. Anton Mehle v Novem mestu 8 K in g. Edmund Lorger v Slovenski Bistrici 5 K. — Vsem cenjenim darovalcem, kakor tudi nabiralcem, izrekamo našo najskrenejšo zahvalo z željo, da bi našli povsod mnogo posnemalcev v prospeh našega glasila. — *Uprava.*

Društvo upokojenih javnih nameščencev za Slovenijo.

Iz tajniškega poročila na občnem zboru dne 23. marca 1922.

Ko je bila »Osrednja zveza javnih nameščencev in upokojencev za Slovenijo v Ljubljani« na svojem občnem zboru dne 11. maja 1920. spreminila pravila tako, da morejo odslej biti člani te »Zveze« samo strokovne organizacije javnega uslužbenstva, so izgubili posamezniki, ki so bili dotadaj neposredni člani »Osrednje Zveze«, pravico članstva pri novo osnovani centrali. Med temi je bilo prav mnogo državnih upokojencev, ki so izven vsake organizacije jeli samotariti. Brez ožjih stikov med seboj in brez zaščitnika stanovskih interesov so se čutili tem bolj zapuščene, ker tudi niso imeli nobenega zastopnika v »Osrednji Zvezi«, ki bi mogel z živo besedo obrazložiti položaj upokojencev ter tolmačiti klic teh obupancev po pomoči. Da se vendar ni nanje popolnoma pozabilo, se moramo zahvaliti le čutu solidarnosti aktivnih tovarišev, ki so spontano porabili vsako priliko, da zbuje zanimanje višjih krogov zaboljšanje usode propalega pokojninskega stanu. Toda prepuščati trud za ublaženje težkega položaja državnih upokojencev venomer inijativni aktivnih tovarišev, to bi bila prevelika zahteva na te sobojevnike.

In tako je zlasti v krogu ljubljanskih državnih upokojencev prodrlo spoznanje, da je nastala skrajna potreba združenja teh samotarcev v močno strokovno organizacijo, ki naj ima namen ščititi in pospeševati gnotne, stanovske in gospodarske interese upokojenih javnih nameščencev, in ki naj bo včlanjena in po svojem delegatu zastopa v »Osrednji Zvezi javnih nameščencev in upokojencev za Slovenijo«.

Dne 19. junija 1920. se je na vabilo sklicatelj g. Aumanna vršil sestanek upokojencev, na kate-

rem se je načelno posvetovalo o ustanovitvi društva državnih upokojencev. Drugi sestanek je bil dne 7. julija 1920. ob obilni udeležbi upokojencev. Na tem sestanku je bil končno in enodusno storjen sklep, da se osnuje »Društvo upokojenih javnih nameščencev za Slovenijo« s sedežem v Ljubljani. Društvo naj bo strokovna organizacija, h kateri imajo kot člani pristop državni upokojenci in oni avtonomnih oblasti, kakor tudi vdove in sirote po državnih, oziroma javnih nameščencih.

Da se oživotvori društvo in da v to vrho vse potrebno preskrbi, se je izvolil odbor petih članov, sestojč iz gg. Aumanna, Niča, Svetka, Sinkovca in Stenta. Načrtanje društvenih pravil pa je prevzel g. Bekš. Ta pripravljali odbor je v treh sejah izvršil prvi del svoje naloge, preresetal, proučil in deloma popolnil načrt ter sklical na dan 25. septembra 1920. občni zbor, na katerem se je končno določilo besedilo društvenih pravil.

Glavna točka dnevnega reda je bila izvolitev društvenega odbora.

Določila se je članarina na mesečno 2 K. Tako je bilo društvo pravnoveljavno ustanovljeno in upravni aparat sestavljen. Treba je bilo iti na delo.

Začelo se je nabiranje novih članov z vabili. Takoj v prvi seji dne 20. novembra 1920. je odbor vzel v pretres kardinalno točko delovnega programa, to je udeleževanje društva v smeri, da dosežemo zboljšanje položaja državnih upokojencev, vdov in sirot po primerni regulaciji prejemkov.

Sklenil je v tem smislu sestavljeno spomenico poslati na višja merodajna mesta. Spomenica opisuje velike krivice, katere bi se godile starim upokojencem, ako bi načela takozvanega Popovičevega načrta prodrli pri vzakonenju nove službene pragmatike. Spomenica se je izročila »Osrednji Zvezi« s prošnjo, da jo podprto s toplim priporočilom predloži merodajnim faktorjem. »Naš Glas« pa je to spomenico objavil.

Istočasno se je odbor z vlogo z dne 27. decembra 1920. obrnil na poverjenišvo deželne vlade za socialno skrb s prošnjo za izposlovanje poviška draginjske doklade sirotam brez očeta in matere, ki uživajo od države miloščino. Te sirote so takrat dobivale poleg miloščine mesečnih 13 do 16 kron majhno doklado do 16 kron, skupaj mesečno 29 do 32 K. Po osebnem prizadevanju društvenega predsednika se je posrečilo za to perečo zadevo zainteresirati narodnega poslanca, sedanjega ministra dr. Gregorja Žerjava, ki je takratnega ministra financ, Velizarja Jankoviča, opozoril na neodložljivo zboljšanje bednega položaja omenjenih sirot. Uspeh je bil, kakor znano, da je ministrski svet z odločbo z dne 4. junija 1921. tem sirotam pripoznal kot draginjsko doklado dnevnic po 8 K.

Dne 31. marca 1921. se je predsedstvu »Osrednje Zveze« poslala spomenica, obračajoča se proti ostrini tretjega odstavka točke 11. uredbе osrednje vlade z dne 29. septembra 1920., D. R. br. 30.000 glede določbe, da upokojenci, katerih mesečni dohodek iz imovine ali osebnega dela znaša več nego 2000 K, nimajo pravice do prejemanja osebnih in rodbinske draginjske doklade.

Dalje je odbor na isto predsedstvo dne 16. junija 1921. poslal dopis z opozorilom, da naj bi se javne oblasti pri sprejemanju pisarničnega pomožnega osebja v službo v prvi vrsti ozirale na hčere državnih nameščencev in upokojencev. (Konec prih.)

VZAJEMNA POSOJILNICA

REG. ZADRUGA Z O. J. V LJUBLJANI

dovoljuje javnim uslužbencem posojila na osebni kredit proti poroštvu, zaznambi na službene prejemke in zastavi življenjskih polic na daljšo dobo in proti malim mesečnim odplačilom :: 7% obresti.

HRANILNE VLOGE SE OBREŠTUJEJO PO

4%

Prošnje se rešujejo zelo hitro. Zahtevajte prospekt.